

af lärjungarna intuitivt uppfattas. Äfven vid denna räkning uppfattas procent såsom årsränta på 100 kronor. Dessutom har rabatträkningen så godt som ingen användning i praktiska lifvet. Orsakerna härtill äro flera: en bland de viktigaste torde vara, att den är så obehövlig. Det finnes således ingen rimlig anledning till att rabatträkningen bibehålles i skolorna. Vid borttagandet af denna räkning kan gärna *diskontrakt* följa med, enär den nog i alla afseenden går utom lärjungarnes horisont.

Bolagsräkning och *blandningsräkning* äro ganska oviktiga och kunna utan olägenhet utelämnas.

I beräkning af medelvärden däremot torde ett bildande innehåll kunna införas, hvarför dessa slags uppgifter nog böra öfvas.

Uppgifter rörande den *allmänna procenträkningen* äfvensom *beräkning af ränta* äro synnerligen viktiga både för det praktiska lifvet och för förståndsodlingen och kunna därför väl försvara sin plats.

I fråga om *planimetriska* och *stereometriska uppgifter* måste det anses oriktigt att låta lärjungarna räkna andra sådana, än dem, de verkligen förstå. Till följd häraf böra alla stereometriska uppgifter bortfalla med undantag af dem, som angå den rätvinkliga parallellpipeden.

Den obligatoriska aritmetikkursen bör alltså omfattas:

1. De fyra räkneseätten i hela tal, decimalbråk och vanliga bråk.
2. Myntsorter. Metersystemet. Reduktion af decimalsorter. Tids och stycke talsorter samt deras reduktion.
3. Enkel reguladetri. Beräkning af ränta. Beräkning af medelvärden. Lättförstådda planimetriska och stereometriska uppgifter.

Öfningsexemplen böra vara enklare och lättare, än dem man ofta finner i räkneböckerna.

Förklaringar böra naturligtvis gifvas, så att lärjungarna förstå det praktiska förfarandet vid räkningen, men, sedan de insett skälen till detta, är ett upprepaande af dessa förklaringar ej på sin plats. Allra minst böra lärjungarna åläggas att afgifva sammanhängande redogörelser för grunderna till förfaringsättet vid räkningen.

Beträffande den ofta diskuterade frågan, huruvida bråkräkningen skall börja med vanliga bråk eller decimalbråk, torde kunna sägas, att man med lika stor framgång kan göra det ena som det andra, och att en diskussion om den saken därför aldrig kan leda till något resultat.

Efter inledningsföredraget utspann sig en liflig diskussion.

Rektor *L. M. Wærn* anslöt sig till inledarens åsikt i fråga om vikten af begränsning af lärostoffet, hvilket enligt talarens mening i detta ämne så väl som i de flesta andra erhållit en allt för stor omfattning, beroende företrädesvis därpå, att skickliga speciallärare vore benägna att ställa för höga fordringar på lärjungarna. Däremot kunde talaren ej vara ense med inledaren beträffande de skäl, som af denne anförts för borttagandet af åtskilliga tillämpningsräkneseätt. Rektor *Wærn* ansåg nämligen, att inledaren alltför mycket förbisett den formella bildningen. Därjämte ville talaren framhålla vikten af den hevriska metodens användande. Det själfständigt vunna begripandet hade nämligen ett synnerligt stort värde så väl i praktiskt hänseende som framför allt för förståndskraftens stärkande.

Läroverksadjunkten *dr. Adolf Meyer* ansåg, att ej heller undervisning i enkel reguladetri borde förekomma. En så komplicerad uppgift

som att exempelvis beräkna priset på 8 kg., då man känner priset på 3 kg., borde ej föreläggas lärjungarna. Talaren hade funnit de räkneuppgifter, som i allmänhet framställas för lärjungarna, vara af allt för invecklad beskaffenhet. I räkneböckerna borde icke upptagas sådana exempel, vid hvilkas lösning lärjungarnas behöfver anstränga sig för att få klarhet om hvilket räknesätt, han borde använda. Däremot kunde exemplen gärna väljas så, att svårigheten vid själfva räkningen stegrades. Den hevriska metoden kunde lätt leda och hade ofta lett till öfverdrift. Kvasi-hevrisk vore skadlig. Läraren tror ofta, att barnet tänker, fastän det är läraren, som tänker för det. De af lärjungarna afgifna riktiga svaren vittnade långt ifrån alltid om att lärjungarna begripit saken, de hade ofta endast gissat rätt. Man borde ej uppskjuta det praktiska räknandet, till dess lärjungarne genom förklaringar lärt sig förstå, hvarför den ena eller andra operationen göres just på det anvisade sättet; om förklaringar äro behöfliga, böra de helst gifvas, sedan räkneseättet blifvit inlärdt. I de flesta fall bör ordningen vara denna: först inläres en mekanisk regel; sedan öfvas räkneseättet; sist förklaras räkneoperationerna.

Rektor *Wærn* opponerade sig emot *dr. Meyers* mekaniska metod och föreslog följande ordning: åskådning, huvudräkning, sifferräkning.

Fröken *Anna Lindhagen* framhöll, att de förståndsöfvande räkneuppgifterna vore af större betydelse i flickskolorna än i de allmänna läroverken, enär i flickskolorna ej förekomma så många andra ämnen, ägnade att uppöfva förståndet. Lärjungarna borde i sammanhang redogöra för uppgifterna; frågor borde ej användas i någon större utsträckning.

Rektor *S. Almqvist* ansåg, att man på den åt räkneundervisningen tillmätta tiden ej kunde hinna mer, än inledaren föreslagit. Den hevriska metoden hade visserligen för några år sedan mångenstädes gått till öfverdrift och urartat till dels skenbar och dels sportartad hevrisk. En reaktion hade därför varit både berättigad och nödvändig, och den hade lyckligtvis också inträffat. Men ej heller denna finge gå till öfverdrift, i alla händelser ej så långt som *dr. Meyer* föreslagit. Förklaringar af räkneoperationerna hade stor betydelse så väl för själfva räkningen som för den formella bildningen. Dessutom beredde de lärjungarne stor tillfredsställelse, därest de förekomme i lagom stor utsträckning.

Folkskolläraren *Alexander Jonsson* påvisade, att inga särskilda tillämpningsräkneseätt vore behöfliga. De fyra allmänna räkneseätten med hela tal, bråk och decimalbråk vore tillfyllestgörande, och sådana reguladetri och procentuppgifter m. fl., som borde förekomma i skolan, kunde mycket väl inläras i samband därmed. Ehuru den formella bildningen ej finge försummas vid räkneundervisningen, vore några särskilda räkneuppgifter för tillgodoseande af densamma ej erforderliga, enär tillräckliga tillfällen till förståndsodling erbjöde sig vid en rationell behandling af sådana uppgifter, som äga betydelse för det praktiska lifvet. Långa förklaringar tröttnade lärjungen och vore till ringa nytta. Därest sådana kräfdes för att göra räkneoperationerna begripliga för lärjungarne, vittnade detta om att man sökte uppbygga det nya utan fast grund, eller att man toge för sig för mycket på en gång. Om vid ett nytt slag af räkneoperationer flera svårigheter vore att öfvervinna, måste läraren söka att behandla en af dessa i sänder.

Fröknarna *Maria Aspmann* och *Maria Jonsson* betonade åskådningen och huvudräkningens betydelse särskildt för den första räkneundervisningen.

Kvartalsprenumeranter

torde snarast möjligt förnya prenumerationen. Priset är endast 75 öre.

Den 13 oktober.

Kristendoms-kunskapens ställning till folkskolans öfriga undervisningsämnen kommer att, såsom synes af annons i dagens n:r, blifva föremål för behandling af Stockholms lokalförening vid dess sammanträde om lördag.

Vi införa här nedan de teser, som ämnets uppställare rektor *Fredrik Lundgren* uppsatt som en innehållsöfversikt af det inledningsföredrag, han lofvat hålla vid det tillämnade sammanträdet.

1:o. Behovet af grundlig kristendoms-kunskap är den rot, ur hvilken vår svenska folkskola så småningom har vuxit upp. Vissnar denna rot, detta i vårt folk djupt grundade behov, så går det med folkskolan såsom med hvarje annan planta, hvars rot förstöres: den vissnar och dör.

2:o. Likasom lemmarna i kroppen städe äro hvarandra till tjänst, böra och folkskolans särskilda undervisningsämnen tjäna hvarandra. Kristendoms-kunskapens uppgift vid denna samverkan är att gifva undervisningen i öfriga ämnen liksom hela skolans lif en fläkt af det eviga, i det den låter strålar från den högre världen belysa deras kunskapsgebit och så besvarar de frågor, de framkalla. Denna samverkan förutsätter: a) att läraren är fattad af samt har blick och sinne för den högre världen, för det eviga, för Gud; b) att han medvetet fattar samt efter sakens natur och lärjungarnes utveckling noga planlägger denna samverkan; c) att han troget fullföljer sin plan och således i helig fruktan för att själf stå i vägen, osökt påvisar den Allsmäktiges fotspår, samt huru tidens händelser blifvit inväfd i evighetens rådslag.

3:o). Om så svåra tider skulle komma, att det väldiga träd, om hvilket jag förut talat, jag menar folkskolan, måste skäras ned ända till roten, skulle den sista gren, som afskures, vara kristendoms-kunskapen, alldenstund denna, rätt meddelad, bär vårt folk ädlare och ynnigare frukt än något annat ämne, ja, än alla tillsammans; och när det icke längre finnes någon folkskola, skulle vi icke desto mindre fortsätta att bibringa det uppväxande släktet kristendoms-kunskap, enär vi anse, att denna är omistlig, och det i högre grad än något annat ämne.

Ny folkskola inom Norra Västerbotten. Jämlikt beslutet å kyrkostämman d. 26 okt. 1896 anhöll Karl Gustafs förs. hos k. m:t om inrättande på statens bekostnad af 2 nya fasta folkskolor med svenska till undervisningsspråk, den ena i Korpikylä och den andra i Keräsjoeki by, på samma villkor som föreskrifvits för inrättande af statens folkskola i Kukkola, därvid förs. åtog sig att mot erhållande årligen af 300 kr. såsom hyresersättning för hvardera af förenämnda folkskolor tillhandahålla tjänlig lokal och bränsle åt lärarne, erlägga vederbörliga pensionsavgifter för desse samt tillhandahålla dem planteringsland.

Sedan vederbörande häröfver blifvit hörde, har k. m:t d. 16 sept., med förklarande, att ansökningen om inrättande af skola i Keräsjoeki ej föranleder någon åtgärd, förordnat, att en folkskola med svenska såsom undervisningsspråk skall så snart ske kan anordnas i Korpikylä; och har k. m:t anvisat till aflöning åt läraren vid denna skola ett belopp af 700 kr. årligen samt till förhyrande af lokal till skolan ett årligt anslag af 300 kr.

Därjämte har k. m:t föreskrifvit: att k. bhde äger gå i författning om förhyrande af lokal för ifrågakvarande skola; ålig-

g ande d
a nmäla,
asedda l
för skola
att, seda
af skolrå
rådet oc
komna a
ordinarie
ifrågavar
bestämm
folkunde
skrifna
rarebefat
ren ska
folkskol
det för
verksam

Äre

stäm

lära

karlsta

öfver,

ling d.

upptagi

komme

för han

stämme

sistlidet

om stä

tillräck

ärendet

kyrkost

Klaga

i synne

ej hörd

författn

kyrkost

slut må

samt n

som n

stämman

gren,

s

varnas

låta se

last.

Då h

fenhet

moför

läggnin

jämlikt

vederbö

vat lag

häfva

Betri

kandet

kapitle

lade å

kapitle

af såde

något

12:

lära

Norrk

inra s

allmän

att i

ening

Me

blifvit

fördra

relser

för

lärare

kyr

qvist,

stein,

Frith.

mann

Westu